

**De Rebvs Iaponicis, Indicis, Et Pervanis Epistolæ
Recentiores**

Hay, John

Antverpiae, 1605

Exemplvm Epistolae P. Francisci De Castro Sacerdotis Societatis Iesv, Ad
P. Lavrentium Xara Ex Hispanica Lingva In Latinam conuersa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61204](#)

637

EXEMPLVM
EPISTOLAE
P. FRANCISCI DE CA-
STRO SACERDOTIS SO-
CIETATIS IESV, AD P. LAV-
RENTIVM XARA EX HISPA-
NICA LINGVA IN LATI-
nam conuersæ.

X PONAM his literis, quod R. V. gratissimum fore existimo, martyrum illustre, quod hoc ipso anno 1580 Maroci subiit Petrus quidam Elcius ciuis Madridiensis, ex certa ac fideli narratione, quam inde ad nos misit Reuerend. P. F. Ignatius Prouincial. Trinitatis, qui in Africam ad redimendos captiuos trajecerait.

Erat Maroci Petrus hic Elcius Madridii natus, cui, quoniam vulgo fidem Christianam prodiisse ex signis quibusdam externis putabatur, Hameter incolæ nomen imposuerunt. Hic vitam illâ percessus, ut se in Hispaniam reciperet, communicato cum quibusdam consilio clanculum inde discessit die 27 Decembris anni 79 die Iouis mahè, & vnâ cum illo Quæstor Regius item Hispanus, & seruus Lusitanus, & Maurus quidam, omnes in equis. Aliquantum urbe progressi in equites duos Mauros inciderunt, à quibus comiter digressi vereri cœperunt, ne ab iis, quod valde probabile erat, proderentur. Itaque consultantes inter se num iter prosequendum an magis omnino desistendum esset, denique progredi decernunt: Verum Regia via relista, ne ab insequentibus inuenientur, montem, qui primus occurrebat, transuersum secantes, quanta maxima poterant festinatione Fezium petebant. Hic cùm nocte primum illos inuafisset, deinde ingens pluuvia, & tenebrae, neque iter cognoscere possent, ac ne vbi quidem pedem sisterent, vide, denique prope Azamor ad quatuor passuum millia sub luce evaserunt in ipsas hostium manus, à quibus illico comprehensi ad oppidum pertrahuntur. Inde postea Regis jussu Marocum tradi-

ducti die 16 Ianuarii sub vesperam diei veneris, ac sequenti luci ad aliam domum, in qua captiui tenebantur, translati, ubi Petro manibus pedibusq; ad bombardam quandam alligatum malefici modum tractarunt Mauri. Neq; multo post assuit Regis nusquam, qui Petro, cui præcipue erant ob fideli castam infensi, denocuerat, si ad Mauricam sacra redire velit, paratum esse Regem pacientem condonare. Cui Petrus intrepidè, se esse semperque fuisse Christianum, neque vñquam veri Dei fidem abnegaturum, et propter timore antea eius indicia quædam dedit, denique, Rebet, inquit, Regi, neque vñquam me corpore circumcisum fuisse, & semper animo meo fidem ac religionem, quam puer in Hispania profensus sum, impressam retinuisse: neque me latet huius rei mihi via supplicia necemque imminere, sed hæc supplicia & hanc accusatam mihi allatura æternam, quam ego longè pluris estimo, quia omnia imperia ac regna huius mundi. Inde ad Christum conuersus, quorum illic erant multi, qui à fide defecerant, eaque defixi intuebantur: Redite, ait, fratres, redite ad Dedit, & ad rectatem legemque eius sanctissimam, quoniam vos ipsi perditis itis præcipites in æternas flammæ. Petrite à Patre æterno per Iesum Christum eius filium, saluatorem nostrum, nostra peccata remittat, misereaturque animarum vestrum, ego meam trado ac commendo, rogoque sanctissimam Virginem nostram Dominam, & omnes Santos Cœlestes, ut pro me intercedant. Iam cœnitis quām morti propinquus sim, quod me colligat, ut veritatem vobis sincerè aperiam. Scitote fratres mercenaria omnia mendacium & inanitatem præterquam credere & tenere, quod S. Rom. Eccles. credit teiterque. Intelligite vos memittendæ vitæ temporalis, amittere sempiternam & beatam, ipsum simul Deum, qui nos ad suum conspectum euocabit in magna & horribili judicio. Qui autem excusationem requirebit, cum ipse metiam antea prædicterit: Qui me negaverit coram hominibus, negabo & ego eum coram Angelis Dei. Videte ne, cum minime cogitabitis, tum vos inuidat mors, & prima illa hora, in qua nullum planè remedium invenire poteris, quia vos justa Dei sententia sempiternis inferni incendis adiudicet. Quæ cum Christianis loquatus esset, ad Mauros etiā cōcessus, A vobis etiam, ait, petro Dei omnipotentis nomine, eiulogio, invinci Iesu Christi, ut vos ad eum conuertatis, & salutarem baptismū suscipiatis, qui est vobis unus ad salutē vestię aditus, ne vos quoque gehennę ignes & infinita supplicia subheatis. Ego vero dico Iesum Christum Saluatorem meū hanc cōfessionē accepimus.

Te me in eam gloriam, ad quam factus & creatus sum, admissurum.
Propter merita sanctissimae passionis sue, ob quam ego eum rogo
aque obtestor, ut necem istam, quae in me preparatur, omniū fæ-
tillimam & acerbissimam esse velit, quam ulli unquam martyres
sustinuerint, ac donec spiritum istum emittam, sensum mihi in-
telligentiamque perfectam largiatur, & patientiam, ac fortitudi-
nem, ad molestias & tormenta omnia pro eius diuino nomine co-
stanter perferenda.

Interea cum forte oratoris Hispani cōsobrinus in Palatio ver-
satetur, ut epistolam quandam ipsi Regi redderet, eoque de aditu
ad Regem cum Cubiculariis ageret, admonitus de eo rex, veritus
ne pro Petri vita deprecatum venisset, mandat Cohortis Praefecto
cuidam nomine Mansericu, ut postico egressus, ne ab Hispano vi-
deretur, Petrum subito quam crudelissime mactari iubeat. Ille ap-
properans Christi militem eduxit ad locum carnificinæ destina-
tum; quo in itinere nūquam ille destitit Christianis defectoribus,
Mauris, Iudæis, qui eum multi comitabantur, persuadere, ut ad
Deum conuerterentur, & tam felicem mortem, ad quam ipse tum
proficierebatur, consequi conarentur, crederentque in vnū Deū,
qui eos saluos reddere poterat, neque se mendacis Mahometis
erroribus seduci patarentur, cum quo vna suppliciū sine fine per-
pessuri essent. Quæ ille dum alta voce cōcionabūdus iactaret, to-
ta illa via pugnis & calcibus colaphisque tundebatur. Vbi ad locū
ventum est, primum omnium, ne amplius loqueretur, lingua præ-
fiderunt, vestibusque nudarū omnibus, excepta intima & femo-
talibus. Deinde quartuor circiter vltas solo eleuatum portæ cui-
dam vraque manu clavis trābalibus affixerunt, vnde pendens
(mirum dictu) et si lingua iam carebat, in hæc verba prorupit: O
mi Deus bone esto mei memor: nam hi mīhi clavi nō clavi sunt,
sed flores, rosæ non spinæ, gemmæ & margarita non ferrum du-
ram. Tum saui satellites corpus quam maximè attrahentes tur-
sus vtrumque pedem duobus pergrandibus clavis confixere. Et il-
le, Tu nosti bone Deus meus me in hoc toto suppicio nul-
lum omnino doloris sensum percipere, quin potius mirificam vo-
luptatem ac dulcedinem. Ac omni illo tempore cum nulla alio
loquitus est, quam cum Deo vno, ad quem verba faciebat pieta-
tis & amoris cuiusdam mirifici plena, supplicans æternō Patri per
Christum Iesum, vt vsque ad mortem salutari eum patientia con-
firmaret, & sua luce illustraret, quo eum assiduè prædicare posset,
ac denique in eius gratia decedere. Vbi cum Mauri erubesce-
rat, quod tam sapienter de rebus diuinis cōtra ipsorum supersti-
tie-

tionem loqueretur, exasperati præsertim miraculo linguis uniusidenti, quidam detractos sibi calceos in os eius cōjicetib[us] p[ro]dam d[omi]nis fustibus tibiarum ossa acriter tundebat, vreas emergerent. quibus ille, Nolite, aiebat, putare vos mihi mali quicquid inferre, agite in me, quod lubet. h[oc] mihi omnia coronu & præmium adaugent, neque me vñquam à vera religione diffidere poterunt. At Mauri eo magis commoti iteratis tormenta Martyrem affligeant, acclamantes, vt Mahumetem invocant. Ille autem, Ne me amplius tētate. Difficile est vincere, qui lesu CHRISTVM protectorem habet, & defensorem, vt ego habeo, & Sanctissimam Virginem eius matrem, & Santos omnes deprecatores. Et percutientibus quis eum peruerteret, & illum in errorem induxisset, respondebat; ipsos vero errare, quod veritatem non nossent, & cœci ad infernum trudenter, multaque se majorem ex illorum miseria, quam ex suis omnibus suppliciis, capere ac sentire dolorem. Tum vero impii satellites frontem ac caput ingenti clavo transuerberantes ad portam adegunt, cum adhuc nihil sanguinis ex villa plaga, vel manuum, vel pedum, aut capitis proflueret. Sed ille caput leuiter quassans, eilem auellit à porta, & ad dexteram partem cervicem modice affectans, visus est ore multo pulchrior & letiori renidere, rufusque caput erigens, oculos in cœlum leuauit nescio quid submissans, quod nemo percepit, omnes tamen preces Deo factellexerunt. Tum extractum capite clavum, & quidē difficulter, quoniam vi magna in ossa penitus adactus erat, jugulum terribiliter, ita ut portæ tabulis compingeretur, atque ex eo solo vulneri crux manavit. Ita confixus martyris egregius diutius pendens, oculos identidem latissime aperiebat, in cœlumque intendebat credibili patientia & animi æquitate, quæ in vultu totoque emicabat, demum felicem animam Creatori suo reddidit, inmitte corpore toto admodum candido, nullis cicatricibus auribus, dextero oculo clauso, lœvo patefacto. Hic fuit felicissimus athleta exitus, de quo ut Rex cognovit, tum sobrium oratione introduci imperauit, qui quod ipse esse re[ligionis] rescuerat, inter alia negotia Martyris corpus postulauit. Et cum à Rege cōcessum esset Christiani ad rem contegandam simularunt extra portam id ferre, ubi cæteros sepulturæ mandare mos est: sed tum quidem a eodem patibuli loco reliquerunt, vt postea in ipso sacello Sanctissimæ Virginis, in quo Christiani Missas audire & causa sacra obire solent, conderetur, ubi nemo adhuc aliis condiderat. Subucylam & femoralia is, quem dixi, Frat[er] Ignatius pecunia.

minuta frusta Christianis diuinit, easque reliquias magna omnes
cum religione asseruant.

Postero die instituere Christiani festum diem celeberrimum,
ad quem confluere etiam ceteri omnes captivi fideles, quibus ipse
Pater Frater Ignatius, qui totius rei spectator & testis fuerat, pro
concione singillatim omnia enarrauit. Quod omnes impulit, ve
in eadem aedicula singulis mensibus eum diem, quo hic sanctus
martyrium obierat, in eius honorem pie ac sancte venera-

ri ac celebrare decernerent. Ocaniae,

10. Iulij, 1580.

(*)

Tom.ij. SS EPI